Recenzja

w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie sztuki,

w dyscyplinie sztuki muzyczne

Pana dra Dariusza Kupińskiego

dr hab. Maciej Staszewski
Akademia Muzyczna im. Grażyny i Kiejstuta Bacewiczów w Łodzi
Wydział Wykonawstwa Instrumentalnego
Dziedzina – sztuka
Dyscyplina – sztuki muzyczne

Łódź, 26 kwietnia 2026 r.

ZLECENIODAWCA OPINII

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, zlecenie podjęte w związku z uchwałą Rady ds. nadawania stopni Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach z dnia 18 listopada 2025 roku powołującą komisję habilitacyjną do przeprowadzenia postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr Dariuszowi Kupińskiemu. Do nadesłanego pisma informującego o wyznaczeniu mnie recenzentem dołączono dokumentację.

AUTOREFERAT

Autoreferat jest kompetentnie opracowanym dokumentem zawierającym komplet informacji pozwalających na zapoznanie się z bogatą i wszechstronną działalnością Habilitanta. Pan dr Dariusz Kupiński w uporządkowany sposób opisał ścieżkę rozwoju naukowego i artystycznego, dotychczasowe doświadczenia zawodowe, w tym bogatą działalność koncertową na arenie ogólnopolskiej i międzynarodowej, a także działalność organizacyjną i pedagogiczną oraz udział w pracach jury. Istotnym aspektem opisanych zagadnień jest fakt, że Habilitant brał udział w wydarzeniach niezwykle prestiżowych m.in. w International Convention & Competition, konkursie organizowanym przez Guitar Foundation of America gdzie trzykrotnie był członkiem jury. Poszczególne obszary działalności zostały jasno rozdzielone i opisane w logicznej, dobrze przemyślanej kolejności, co umożliwia czytelnikowi łatwe prześledzenie artystycznego i zawodowego rozwoju Autora. Ważnym punktem autoreferatu jest opis wskazanego dzieła. Album *Kupiński Guitar Duo Goes Modern* zarejestrowany przez Habilitanta wspólnie z gitarzystką Ewą Jabłczyńską jest wynikiem artystycznych poszukiwań muzyków. W opisie płyty zawarte są zarówno informacje o nagranych utworach, jak i ich twórcach. Cennym uzupełnieniem jest odniesienie się Habilitanta do jego fascynacji muzyką kameralną. Opisane zostały elementy, które dr Dariusz Kupiński wskazuje jako najistotniejsze dla stworzenia zespołu opartego na świadomości partnerstwa i wspólnego kreowania interpretacji. W dalszej części znajduje się także odniesienie do repertuaru realizowanego przez Kupiński Guitar Duo, opartego na oryginalnej literaturze gitarowej, a także autorskich transkrypcjach m.in. muzyki fortepianowej. Jako temat zainteresowań naukowych Habilitant wskazuje dwa zagadnienia: proces transkrypcji utworów na duo gitarowe oraz współczesną literaturę gitarową. Autor brał udział w 9 międzynarodowych projektach naukowo-artystycznych, jako kierownik bądź członek zespołu badawczego. W dalszej części Habilitant opisał zrealizowane oraz obecnie realizowany projekt finansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Naukowego. Cennym aspektem zawartego opisu jest fakt dużej świadomości Autora w kontekście celu podjętych działań. Dr Dariusz Kupiński wskazuje m.in. okazję do wymiany doświadczeń, jak również nawiązanie długotrwałej współpracy z wybitnymi naukowcami i artystami z innych krajów, co daje obraz Artysty świadomie podejmującego inicjatywy służące popularyzacji muzyki nowej.

Autoreferat ukazuje obraz artysty odpowiedzialnego i zaangażowanego w inicjatywy służące rozwojowi dyscypliny.

Autoreferat jest kompletnym podsumowaniem bogatej działalności Habilitanta, potwierdzającym jego wysokie kompetencje wykonawcze, naukowe, pedagogiczne i organizacyjne.

Działalność naukowo-artystyczna

Habilitant jawi się jako artysta i pedagog o wyraźnie ugruntowanej, wysokiej pozycji w środowisku muzycznym, potwierdzonej zarówno dorobkiem naukowym i artystycznym, jak i działalnością dydaktyczną.

Działalność naukowo-artystyczna dra Dariusz Kupińskiego jest obszerna i charakteryzuje się wszechstronnością. W okresie po uzyskaniu stopnia doktora Habilitant dokonał nagrań płyt CD (3), nagrań audio-video opublikowanych na platformie YouTube (13), uczestniczył w prawykonaniach (9), koncertach z orkiestrą (6). Jako kameralista wziął udział w licznych recitalach w Polsce i za granicą (75), wygłosił wykłady (10) oraz zrealizował projekty naukowo-artystyczne (9).

Opisane szczegółowo wykłady przeprowadzone zostały w Polsce i za granicą. Wśród organizatorów wymienić należy akademie muzyczne w Gdańsku, Łodzi, Katowicach, Krakowie, a także Centrum Edukacji Artystycznej. Habilitant wygłosił także wykład na festiwalu gitarowym w Bośni i Hercegowinie oraz zarejestrował prezentację na portalu edukacyjnym *Tonbase*. Dr Dariusz Kupiński zrealizował wiele projektów naukowo-artystycznych finansowanych przez m.in. Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowy Instytut Muzyki i Tańca czy DAAD - Niemiecką Centralę Wymiany Akademickiej. Uczestniczył w nagraniach płytowych zawierających zróżnicowany repertuar, co dodatkowo dowodzi wysokiej wszechstronności wykonawczej i umiejętności przekonującej prezentacji zróżnicowanych środków wyrazu artystycznego. Habilitant uczestniczył jako kameralista w prawykonaniach w Polsce i za granicą m.in. w USA i Japonii. Bardzo bogata jest działalność koncertowa. Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że opisane koncerty wykonywane były w różnych częściach świata m.in. w USA, Korei Południowej, Japonii, Tajwanie, Szwajcarii, Niemczech i in.

Dr Dariusz Kupiński brał udział w pracach jury podczas ogólnopolskich i międzynarodowych konkursów gitarowych. Należy podkreślić wysoką rangę opisanych konkursów m.in.

International Convention & Competition organizowanego przez Guitar Foundation of America. Dopełnieniem jest działalność organizacyjna Habilitanta w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, gdzie wspiera i realizuje różnorodne inicjatywy artystyczne, edukacyjne oraz promocyjne związane z działalnością uczelni.

Dzieło artystyczne

Dziełem wskazanym przez Habilitanta jest płyta CD pt. *Kupiński Guitar Duo Goes Modern*, która ukazała się nakładem wydawnictwa QBK smallGREATmusic company w 2021 roku. Płyta zawiera następujące pozycje:

1. Witold Szalonek – *Invocazioni (Omaggio a Prof. Dr. Helmuth Hopf) per due chitarre*
2. Reginald Smith Brindle – *Chaconne and Interludes*
3. Jerzy Bauer – *Preludio e Passacaglia Ballante*
4. Gerard Drozd – *Prelude and Fugue in B minor* op. 204 nr 6
5. Gerard Drozd – *Prelude and Fugue in B minor* op. 204 nr 20
6. Konstantin Vassiliev – *Berg-Rhapsodie*
7. Jens Marggraf – *3 für 2 Gitarren*

Ideą tej płyty było zarejestrowanie nowej, nieznanej i nieutrwalonej jeszcze na nagraniach oryginalnej literatury na duo gitarowe. Wspólnie z Habilitantem w nagraniach uczestniczyła Ewa Jabłczyńska. Należy podkreślić, że zróżnicowanie zarejestrowanych utworów w zakresie formy oraz materiału dźwiękowego wpływa na podniesienie wartości artystycznej prezentowanego dzieła oraz dodatnio oddziałuje na pozytywną ocenę nagrania. Płytę otwiera złożona kompozycja Witolda Szalonka. Interpretacja artystów cechuje się wielobarwnością i precyzyjnym operowaniem czasem. Zmiany fakturalne wyraźnie są podkreślone poprzez kontrasty barwowe i bogatą artykulację. Pojawiające się elementy perkusyjne, które dzięki precyzyjnemu zastosowaniu dodają całości dużej ekspresji. Utwór Reginalda Smitha Brindle'a także zbudowany jest na zasadzie kontrastów fakturalnych. W tej kompozycji ponownie ważnym aspektem jest operowanie czasem. *Preludio e Passacaglia Ballante* Jerzego Bauera, podobnie jak utwór Reginalda Smitha Brindle'a, pochodzi z 1978 roku. Warta podkreślenia jest tutaj umiejętność swobodnego dialogowania artystów

i konsekwentnego prowadzenia narracji muzycznej. Dużą zmianę w kontekście języka muzycznego przynoszą preludia i fugi Gerarda Drozda. Stanowią wyraźny kontrast dla wcześniejszych utworów. Gitarzyści prezentują swobodne kształtowanie frazy przy jednoczesnym zachowaniu dynamicznego przebiegu narracji muzycznej. Szczególnie istotne jest świadome operowanie barwami. W kompozycji Konstantina Vassilieva ponownie ważną rolę odgrywa kategoria czasu. W interpretacji artystów podkreślić należy szczególną dbałość o detale dynamiczne, artykulacyjne i barwowe. Kompozycja pierwotnie powstała jako utwór na gitarę solo. Zarejestrowane opracowanie na dwie gitary zostało przygotowane przez autora na prośbę Kupiński Guitar Duo. Efektownym zakończeniem albumu jest kompozycja Jensa Marggrafa. Początkowo motoryczna, co stawia przed wykonawcami wysokie wymagania w zakresie precyzji rytmicznej, w dalszym przebiegu ewoluuje w kierunku onirycznej aury brzmieniowej, by na finał powrócić do motorycznego charakteru. Interpretację gitarzystów cechuje wysoki poziom świadomości wykonawczej, przejawiający się w dużej dbałości o najdrobniejsze niuanse dynamiczne i artykulacyjne. Należy podkreślić dużą dokładność wykonawczą oraz konsekwentne zachowanie zmienności charakteru w każdym z fragmentów utworu. Pozycja ta pełni funkcję interesującego i logicznie zaplanowanego zakończenia całego nagrania.

Przedstawiony materiał jest oryginalnym osiągnięciem artystycznym i stanowi znaczny wkład w rozwój dyscypliny – sztuki muzyczne.

Konkluzja

Dorobek artystyczno-naukowy oraz pedagogiczny dra Dariusza Kupińskiego oceniam wysoko. Biorąc pod uwagę wszystkie powyżej przedstawione aspekty oceny, stwierdzam, że Pan dr Dariusz Kupiński spełnia wymagania art. 219 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* w zakresie nadania stopnia doktora habilitowanego.

Osiągnięcia Pana dra Dariusza Kupińskiego przyjmuję.